

Olvasólecke

Kurzus címe: Büntetőjog különös rész I. (előadás és gyakorlat)

Oktatók: Prof. Dr. Karsai Krisztina, Dr. Molnár Erzsébet, Dr. Gál Andor

Hallgassa meg „A korrupciós bűncselekmények és a hálapénz büntetőjogi megítélése” c. hanganyaggal ellátott prezentációt!

Olvasólecke olvasási ideje: 2 perc

Olvasóleckéhez kapcsolódó videólecke ideje: 36:18

Lényeges fogalmak

- egyetértés az előny kérőjével-elfogadójával
- eljárási korrupció
- előny adása
- előny elfogadása
- előny ígérete
- előny jogtalansága
- előny kérése
- gazdasági korrupció
- hálapénz
- hivatali korrupció

Joggyakorlat elhatárolási kérdésekhez

BH2020. 320.

I. Hálapénz az a juttatás, amelyet az egészségügyi szolgáltatás igénybevételét követően a beteg vagy hozzátartozója hálája, köszönete jeléül a szolgáltatásban közreműködő egészségügyi dolgozónak nyújt. Az előre - az egészségügyi ellátás, gyógykezelés megkezdése előtt - adott előny nem hálapénz, és az sem, amelyet a beteg nem saját elhatározásából, nem önként szolgáltat.

A kért és ennek eredményeként kapott juttatás tehát nem sorolható a hálapénz kategóriájába. Kérés alatt értendő minden olyan magatartás - így a célozgatás, a szokásokra történő figyelemfelhívás stb. -, amely az önkéntességet, s ennek folytán a juttatás hálapénz jellegét kizárja.

II. Az önálló intézkedésre jogosultság, mint a speciális alanyiség szempontjából a konkrét tevékenység végzésének, egyes döntési jogosultság meglétének, egy adott folyamat (kezelés) mikénti elvégzésének van jelentősége. A főorvos kétségtelenül olyan döntéseket hoz, amelyek a beteg sorsát érintőek, és ezek nem kizárólagosan terápiás jellegű döntések lehetnek. Ilyen feladatok közé

tartozhat egy műtéti időpont (sorrend) kiválasztása, keresőképtelen állományba vétel, zárójelentés kiadása, a beteg további kezelési irányának, mikéntjének meghatározása.

Ilyen jellegű tevékenységnek jogtalan előny adásához kötése, ilyen tevékenység végzéséért jogtalan előny kérése nyilvánvalóan azt jelenti, hogy az adott döntési, ezáltal hatalmi helyzetben lévő személy e helyzetét felhasználva (kihasználva) kíván anyagi előnyhöz jutni.

Az orvosi tevékenység végzése körében, ezen (az adott tevékenység végzésével egyébként értelemszerűen összefüggő, meglévő hatalmi) helyzetnek ilyen módon való kihasználása, egyes résztevékenységek áruba bocsátása nem csupán az egészségügyi intézmény szervezetrendszerében az eszközbeszerzések során, hanem az orvos-beteg viszonylatában, a gyógyító tevékenység körében is felmerülhet, ami ezáltal fokozottabb társadalomra veszélyességet jelent, és szigorúbb büntetőjogi megítélést eredményez [1978. évi IV. tv. 252. § (1) bek., (3) bek. b) pont].

BH2017. 250.

I. A vesztegetés elfogadásának büntette kapcsán önálló intézkedésre jogosultnak minősül, aki az adott szerv működését vagy a szervvel kapcsolatba kerülő személyek jogait és érdekeit érintő lényeges kérdésekben dönthet. A vezető beosztású alkalmazottak, valamint az adott szerv képviselőire jogosult személyek mellett önálló intézkedésre jogosultnak tekintendők azok is, akik lényegesen befolyásolhatják az érdemi döntést. A döntést hozó vagy az azt előkészítő személyt ténylegesen megillető jogokat figyelembe véve kell elbírálni: önálló intézkedésre jogosult személynek tekinthető-e az elkövető vagy sem [2012. évi C. tv. 291. § (3) bek.].

II. Nem lehet az elkövető tette/társtette a vesztegetés elfogadása büntettének az, aki nem az aktív vesztegetővel áll kapcsolatban, hanem a passzív vesztegető segítője. Amennyiben a terhelt nem az aktív vesztegetővel áll kapcsolatban, hanem - előzetes megállapodásuknak megfelelően - a passzív vesztegető tevékenységéhez nyújt segítséget és az általa elfogadott jogtalan vagyoni előnyből részesül, a passzív vesztegető bűnsegéde. Amennyiben azonban nem bűnsegélyt nyújt társának, hanem a társa által megvesztegetett személy, ebben a kapcsolatban társa már nem passzív, hanem aktív vesztegető, aki nem a vesztegetés elfogadását, hanem a vesztegetést követi el, ő pedig mint passzív vesztegető a vesztegetés elfogadásáért felel [2012. évi C. tv. 13. § (1) és (2) bek., 14. § (2) bek., 290. §, 291. §].

III. Akkor, ha különböző ügyekben kéri/fogadja el az előnyt vagy annak ígérését az elkövető, akár ugyanazon, akár különböző személyektől, a cselekmények az ügyek számához igazodó bűnhalmazatot alkotnak.

Amennyiben a korrupciós bűncselekmény elkövetőjének cselekménye tettesi bűncselekményhez kapcsolódó bűnsegély, a részesi bűncselekmény járulékos jellegére tekintettel (eltekintve azoktól a tényállásoktól, amelyekből a fogalmilag részesi cselekmény sui generis bűncselekmény) a részesi cselekmény minősítése és így rendbelisége azonos a tettesi cselekményével [2012. évi C. tv. 12. §, 13. § (1) bek., 14. § (2) bek., 291. §; 3/2011. BJE].

Gyakorló kérdések

1. Mit értünk a korrupciós bűncselekmények esetében a jogtalan előny alatt?
2. Milyen elkövetési magatartások jellemzik az aktív korrupciós bűncselekményeket?

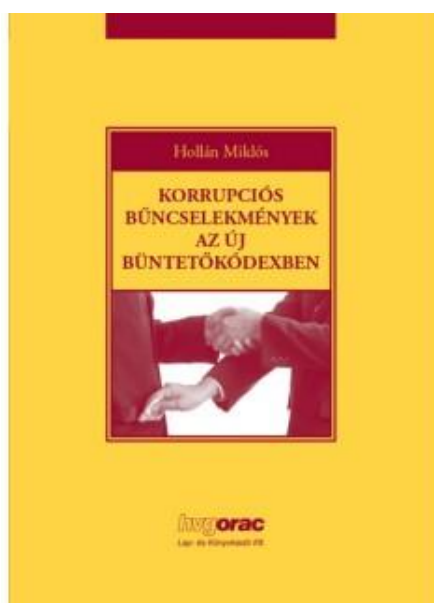
3. Milyen elkövetési magatartások jellemzik a passzív korrupciós bűncselekményeket?
4. Határolja el egymástól a hivatali visszaélést és a hivatali vesztegetés elfogadása vonatkozó minősített esetét!
5. Ismertesse a 2021. január 1-jétől a hálapénz büntetőjogi szabályozása tárgyában bekövetkezett változásokat!
6. Lehet-e jogszerűen az orvos részére az ellátás honorálásaként a térítési díjon felül további szolgáltatást nyújtani?
7. Határolja el egymástól az aktív eljárási vesztegetést és a hamis tanúzásra felhívás tényállását!
8. Jellemezze a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője által megvalósítható hivatali korrupciós tényállás lényegét!
9. Milyen feltételek együttes teljesülése esetén enyhíthető korlátlanul a büntetés a z aktív, illetve passzív vesztegetési deliktumok elkövetése esetén?
10. Ismertesse a korrupciós bűncselekmények körében releváns vagyonekobzási szabályokat!

Ajánlott irodalom

BEJCZI Alexa: *Javaslat a vesztegetés hatósági eljárásban büntettének újraszabályozására.* Ügyészségi Szemle, 2019/1. 24-35.

SZABÓ Zsolt Tibor: *A Kúria harmadfokú határozata a hivatali hálapénzről.: A befolyásolni törekvés mint a hivatali vesztegetés célzatának vizsgálata, különös tekintettel az "elkövető" tudatára.* Jogesetek Magyarázata 2019/2. 19-25.

HOLLÁN Miklós: *Korrupciós bűncselekmények az új büntetőkodekxben.* Hvg-Orac, Budapest, 2014.

Projekt azonosító: EFOP-3.6.2-16-2017-00007

Projekt címe: „Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai”

[Hollán Miklós: Korrupciós bűncselekmények alapvető kérdései integritás tanácsadók számára. Dialóg Campus, Budapest, 2018.](#)

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE